

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 391/21
13.1.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Карацић-Ристић председника већа, Весне Целетовић Цуцић и Весне Секулић, чланова већа у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., ЈМБГ ..., чији је пуномоћник Драгослав Глогоњац, адвокат из Београда, Трг Николе Пашића бр. 12, против туженог привредног друштва "Ringier Axel Springer" д.о.о. Београд, ул. Косовска бр. 10, матични број ..., ПИБ ..., ББ из ..., ЈМБГ ..., главног и одговорног уредника медија „Блиц" и ВВ, новинара, из ..., ул. ... бр. ..., ЈМБГ ..., чији је заједнички пуномоћник Душан М. Стојковић, адвокат из Београда, ул. Његошева бр. 28а, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 497/19 од 12.7.2021. године, у седници већа одржаној дана 13.1.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 497/19 од 12.7.2021. године, исправљена решењем од 15.10.2021.године у ставу првом, трећем и четвртм изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка као **НЕОСНОВАН**.

Образложење

Изреком побијане пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 497/19 од 12.7.2021.године, у ставу првом обавезани су тужени привредно друштво "Ringier Axel Springer" д.о.о., Београд, ББ и ВВ, обоје из ..., да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде достојанства личности - части и угледа, настале објављивањем неистинитих информација у штампаном издању медија „Блиц"

од ... године солидарно исплате износ од 150.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења, па до исплате. Ставом другим одбијен је тужбени захтев у делу у ком је тужилац тражио да му тужени, поред износа досуђеног ставом првим изреке, исплати износ од још 150.000,00 динара. Ставом трећим обавезан је друготужени ББ, главни и одговорни уредник штампаног и електронског издања медија „Блиц“, да без одлагања и коментара, о свом трошку објави увод и изреку ове пресуде у штампаном издању медија „Блиц“ најкасније у другом наредном броју штампаног издања медија „Блиц“ од дана правноснажности одлуке. Ставом четвртим обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 64.300,00 динара, за законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до исплате.

Против става првог, трећег и четвртог изреке ове пресуде жалбу су благовремено изјавили тужени из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде, сходно овлашћењима из члана 386 Закона о парничном поступку (“Сл.гласник РС” бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да је жалба тужених неоснована.

У проведеном поступку првостепени суд није починио битне повреде одедаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни битну повреду из тачке 12 тога члана, на коју се неосновано жалбом тужених указује, с обзиром да је тај суд за своју одлуку дао јасне и потпуне разлоге о одлучним чињеницама, тако да се правилност и законитост исте могу са сигурношћу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, у штампаном издању дневног листа „Блиц“ број ... од .... године на насловној страни објављена је фотографија овде тужиоца, прва у низу од четири фотографије, односно фотографија тужиоца и још три друга лица, у оквиру наднасловова „...“, наслова „...“ и поднасловова „Највећа корупционашка афера у Србији ни после деценије није добила епилог. Тог .... у Вишем суду у Смедереву почело је суђење са највише оптужених у процесу у новијој српској историји. Оптужено је 96 особа, међу којима чак 23 професора на правним факултетима у Крагујевцу, Нишу и Београду...“. У оквиру истог издања дневног листа „Блиц“ број ... на странама ...,... и ... објављен је текст са наднасловом „...“ и наслов „...“, са уводом „Читаву деценију грађани Србије не знају да ли су на Правном факултету у Крагујевцу продавани испити и дипломе: толико дуго траје суђење за највећу корупционашку аферу у Србији, чији се крај - онај судски - не назире“, у оквиру ког су, између осталог, објављене следеће информације: „Тог понедељка, 21. септембра 2009, у Вишем суду у Смедереву почело је суђење са највише оптужених у процесу у новијој српској историји. Почело је суђење за аферу „индекс“, у којој је оптужено 86 особа, међу којима чак 23 професора на правним факултетима у Крагујевцу, Нишу и Београду, као и студената. Међу звучнијим именима на оптужници се нашао АА, ... Правног факултета... Оптужени су за примање, односно давање мита у замену за пролазну оцену на испитима и то од 500 до 1000 евра, с тим да је за диплому требало издвојити 12.000 до 16.000 евра... А док суђење траје, оптужени универзитетски професори наставили су рад на факултетима. Неки су напредовали, неки су променили радно место, али су остали у струци. Поштовано је оно основно начело да „нико није крив док се то не докаже“... Држали су предавања и парадоксално - испитивали студенте. Можда ће то радити и до краја каријере, јер већини до пензије треба неколико година. Ако је за утеху, апсолутна застара за примање мита наступа тек после 30 година од извршења дела, па према томе тужилаштво има још више од деценију и по да докаже да су

професори продавали испите, пресуда постане правноснажна, а након тога се и утврди колико је то „сузбијање корупције међу интелектуалном елитом“ заправо коштало грађане Србије. Уколико буду проглашени невиним или се од гоњења одустане - одштете ће бити огромне"; У оквиру наведеног текста објављен је и антрфиле наслова “Овако су оптужени напредовали” са тужиоцевом фотографијом одмах испод наведеног наслова антрфила, испод које је објављен текст следеће садржине: „АА: Најпознатији међу оптуженима био је АА, тада професор на Правном факултету у Београду, некадашњи ... председника Србије, данас ... Србије у републици ... Процес против њега је раздвојен и пребачен пред београдског тужиоца, који је касније, ипак, одустао од кривичног гоњења. АА је касније био ... председника Србије ГГ. Осим поменуте егзотичне државе, АА је био и ... у ...". У оквиру текста на страни ... пренете су изјаве угледних људи из просвете и правосудја, са насловима „...“, „...“, „...“, „...“, „...“ и „...“, као и антрфиле „Саговорници Блица слажу се око очигледног: у питању је велика брука државе". Решењем Окружног суда у Смедереву К.бр.65/07 од 23.07.2009. године обустављен је кривични поступак против оптуженог АА из ... за кривично дело примање мита из члана 367. став 1. КЗ, по оптужници Окружног јавног тужилаштва у Смедереву Кт.бр. 14/07 од 17.08,2007. године, због одустанка заменика Окружног јавног тужиоца у Београду од кривичног гоњења. Првотужени „Ringier Axel Springer" д.о.о. Београд је оснивач и издавач штампаног и електронског издања медија „Блиц"; главни и одговорни уредник штампаног издања медија „Блиц" је друготужени ББ; а трећетужена ВВ аутор спорног текста.

У току поступка саслушани су тужилац и трећетужена ВВ аутор спорног текста. У свом исказу тужилац је навео да је спорни текст добио од пријатеља и доживео је велики стрес када га је прочитао. Његова ... ББ која је била ... такође доживљава стрес када прими поруке, односно било коју вест везано за „Блиц" и покушава да то сакрије од њега. Афера „Индекс" у вези које се помиње тужиоцево име нема везе с њим, а овај случај је са посебном тежином за њега и породицу јер се ради о стресу који доживљава у континуитету дуже од 10 година и то управо од „Блица". Као амбасадор Србије у ... успео је да промени имиџ Србије у тој земљи, одржавао је предавања на њиховом Правном факултету. Уназад пет година је амбасадор у ... на резиденционалној основи и на нерезиденционалној основи за две бивше португалске колоније. Овим текстом његов углед у ... је нарушен. Имао је непријатности и од колега са факултета који га „мање воле", међутим доживео је и непријатности од неких других колега од којих није очекивао, то јест оговарање са причом „где има дима има и ватре" што делује поразно за њега, то му је стрес и понижавање његове части и угледа. После објављеног текста звали су га пријатељи, рођаци, „телефон је био усијан", давали су му подршку, али и то је за њега био стрес. Његова ћерка је ... Светске банке и живи у ..., последњих неколико месеци ради онлајн и са својом породицом борави у .... И њу су звали пријатељи, познаници, испитивали, чак и његовог зета који је власник лоби фирме у ... и он мора да буде упознат са свиме што пишу новине овде и у .... После овог и оваквог текста није било сврхе да тражи деманти јер је његова фотографија на првој страни, а деманти се објављују у унутрашњим странама на неколико редова које нико ни не види. Када је видео своју фотографију изнад наслова „...", осетио је мучнину у стомаку, јер се он који је учио студенте права и правди и то десетину хиљаду студената доводи се у контекст исмевања правди. Пре писања текста нико га из медија „Блиц" није контактирао ради давања изјаве. Из целог контекста произилази утисак апсолутне неистине у односу на њега. Са друге стране трећетужена је у битном навела да пре него што је објављен текст, није контактирала тужиоца, а ни друга лица која се помињу у тексту. Наслов, наднаслов, опрему текста и фотографије одређује уредник Блица, а она је само писала текст. У контексту тужиоца је објашњено да је поступак пребачен у односу на њега у београдско тужилаштво и да је након

тога обустављен и да нигде није наведено да се њему суди пред Вишим судом у Смедереву.

Одлучујући о основаности тужбеног захтева, првостепени суд је ценио да ли су о тужиоцу објављене неистините информације, налазећи да информацију која се објављује у медију не чини једино текст, већ је саставни део информације и њена опрема: фотографије које је прате, контекст у који се текст ставља, редослед објављивања спорне информације, али и сам наслов и поднаслови текста у оквиру које је текстуални део информације објављен. С том и вези у конкретном случају, првостепени суд је закључио да иако о тужиоцу није у текстуалном смислу објављена неистинита информација, контекст у ком су објављивани тужиочеве фотографије, као и име и презиме, те сами наслови, поднаслови и наднаслови спорног текста, као и првенство које је дато тужиочевом имену и лику у тексту коју се бави суђењем оптуженим професорима за примање мита, које суђење још траје, упућује на недвосмислен закључак да су информације које су објављене о тужиоцу, у својој свеобухватности, упућивале на другачији смисао просечном читаоцу, односно тако импутиране информације у самом тексту са сликом тужиоца су одавале утисак да се тужиоцу још увек суди, да против њега није обустављен поступак, да је штавише он један од главних оптужених у „највећој корупционашкој афери која исмева правду" и у поступку који је „живи споменик корупције". Неспорно је да на крају текста између осталог стоји да је јавни тужилац одустао од кривичног гоњења – што је истинита информација, али просечном читаоцу далеко више упада у око шири контекст у ком је објављено тужиочево име и презиме, као и фотографија јер је објављивањем тужиочеве фотографије и имена и презимена у наведеном контексту, формирана визуелно-текстуална информација која представља тужиоца као корумпирану особу, професора и државног званичника недостојног свог звања и функције, као дубоко неморалну и грамзиву особу која се током свог живота понашала неправедно и непоштено, те су објављивањем наведених неистинитих лезионо подобних информација тужиоцу повређени и част и углед. Како су предметне информације објављене у штампаном издању дневних новина „Блиц" повредиле част и углед тужиоца то је тужилац по мишљењу првостепеног суда објављивањем истих претрпео нематеријалну штету, те је имајући у виду одредбе члана 5, 8, 9, 15 став 1 тачка 1, 73, 79, 112 став 1, 113, 114, 115 став 1, 117 и 120 став 1 Закона о јавном информисању и медијима као, нашао да је тужбени захтев основан, односно да су тужени одговорни за накнаду нематеријалне штете причињену тужиоцу по овом основу и обавезао туженог ББ одговорног уредника новина „Блиц", да објави увод и изреку ове пресуде, о свом трошку, без одлагања, најкасније у другом наредном броју новина "Блиц" од правноснажности ове пресуде. Одлучујући о висини нематеријалне штете првостепени суд је ценећи околности прописане одредбом чл. 200. ЗОО, тужиоцу досудио износ као у ставу првом изреке са траженом каматом ценећи одредбе члана 277 ЗОО, док је ставом другим одбио захтев у преосталом делу као превисоко постављен.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, које се ни жалбеним наводима тужених не доводи у сумњу, правилно је поступио првостепени суд када је нашао да је тужбени захтев основан за накнаду нематеријалне штете због повреде части и угледа услед објављивања лезионих информација у предметном тексту са тужиочевом сликом, стављених у контекст којим се личност и углед тужиоца омаловажава и тужилац представља као корумпирана особу, професор и државни званичник недостојан свог звања и функције, као неморална особа, а имајући у виду цео контекст и конотацију текста, обзиром да је тужилац доказао да се догодила повреда права његове личности, да му је та повреда проузроковала штету и да постоји узрочна веза између предузете радње тужених и настале последице по тужиоца.

Неосновано тужени указују да је нејасно које информације су у тексту изнете као неистините и које су информације могле повредити част и углед тужиоца обзиром да је у вези са тужиоцем између осталог изнета проверена информација у самом тексту да је решењем Окружног суда у Смедереву К.бр.65/07 од 23.07.2009. године обустављен кривични поступак против оптуженог АА из ... за кривично дело примање мита из члана 367. став 1. КЗ, по оптужници Окружног јавног тужилаштва у Смедереву Кт.бр. 14/07 од 17.08,2007. године, због одустанка заменика Окружног јавног тужиоца у Београду од кривичног гоњења. Наиме, цео објављени текст са сликом тужиоца који је презентован јавности представља информацију изнету на недопуштен начин јер су према оцени Апелационог суда наведене информације о тужиоцу у контексту у коме су изнете и на начин на који су информације пласиране широј читалачкој публици недопуштене, јер се о субјекту информације овде тужиоцу ствара лажна представа, а смисао изнетих информација код просечног читаоца имао је за циљ да створи слику о тужиоцу као јавној личности која је активни учесник "афере индекс" која се бави суђењем оптуженим професорима за примање мита, које суђење још траје и да је тужилац један од главних оптужених у „највећој корупционашкој афери која исмева правду" и у поступку који је „живи споменик корупције", што код читаоца може изазвати презир, осуду и погрешну слику о тужиоцу, те имајући у виду тежину оптужби које су изнете у објављеној информацији, тужени су морали са већом пажњом и на уштрб тиража и сензационализма на прикладнији и примеренији начин који одговара истини и чињеницама изнети потпуне информације које се тичу теме везане за "аферу индекс" и самог тужиоца. Упркос томе, тужиочева слика објављена је на насловној страни, уз наслове „10 година афере индекс", „Случај који је исмејао правду" и „Највећа корупционашка афера у Србији ни после деценије није добила епилог. Објављивањем фотографије тужиоца и то на првом месту у односу на фотографије других лица, у оквиру оваквих наслова на насловној страни, читаоцима је сигерисано и пре читања спорног текста да је овде тужилац учествовао у највећој корупционашкој афери, да исмева правду, те да ни после једне деценије случај који се води против њега није добио епилог, иако је кривични поступак који је вођен против овде тужиоца заправо добио епилог још 2009. године. Тужилац је и у оквиру самог текста наслова ..." први наведен као једно од лица за које је "Почело је суђење за аферу „ индекс ", у којој је оптужено 86 особа, међу којима чак 23 професора на правним факултетима у Крагујевцу, Нишу и Београду, као и студентата".

Такође, неосновано тужени у жалбеним наводима истичу да је погрешно првостепени суд применио материјално право тачније одредбу члана 9 и 79 став 1 и 2 као и да није уопште применио одредбу члана 5 ЗЈИМ. Неспорно је да је чланом 5 овог Закона прописано да се путем медија објављују информације, идеје и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдан интерес да зна, али је истим чланом такође прописано да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја и да су средства јавног обавештавања дужна да то право поштују. У конкретном случају по оцени Апелационог суда не може се говорити о томе да цео контекст и смисао у коме је изнета информација представља истинито и потпуно обавештавање јавности а обзиром на наслове, поднасловe, антерфиле и текст уз објављену слику тужиоца, а како је то напред образложено. С тим у вези а имајући у виду одредбу члана 9 истог закона не може се говорити о томе да су у конкретном случају уредник и новинар поступали са пажњом примереном околностима, пре објављивања информације која садржи податке о одређеној појави, догађају или личности обзиром на истинитост и потпуност целокупно презентоване информације, јер је тужилац у конкретној ситуацији приказан у лажном светлу приписивањем особина односно својстава које нема, нити интерес за објављивање информације претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност у овом случају у смислу члана 79 ЗЈИМ. Такође, нема ни основа за искључење одговорности на страни тужених у смислу члана 116 става 2 тачка 2 ЗЈИМ. Наиме, неспорно

је да су тужени објавили тачну информацију из судског поступка да је против тужиоца обустављен кривични поступак, али та информација чини само незнатан део целокупне објаве где је та информација инкорпорирана у грађу текста који свему осталом даје другачији смисао и остварује другачији циљ у односу на неограничен број читалаца и целокупне јавности и као таква не може довести до ослобађања од одговорности тужених јер чини део наведене целине и није изнета у првом плану као главна вест нити је око те информације концентрисан грађа целокупног текста већ је напротив употребљена након што је просечан читалац већ имао могућност да стекне погрешан утисак у вези са учешћем и радњама тужиоца у наведеној афери а то је да се тужиоцу још увек суди, да је исти напредовао, односно остварио и додатну корист од спорне афере.

Надаље, Апелациони суд налази да је неспорно право новинара, одговорног уредника и издавача гарантовано како Законом о јавном информисању и медијима тако и чланом 10 став 1 Европске конвенције о људским правима и чланом 50 став 3 и 51 став 1 Устава РС, којим члановима Устава је између осталог прописано да у Републици Србији нема цензуре и да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештаван о питањима од јавног значаја те с тим у вези свако има право на изношење сопственог мишљења и вредносних судова али у конкретном случају поред вредносних судова изнете су и лезионе информације које су повредиле част и углед тужиоца опет посматрајући циљ, намеру контекст и смисао саме објаве коју између осталих елемената чине фотографија, наслов, поднаслов, антриле и текст.

Обзиром на наведено правилно је првостепени суд у складу са чланом 112, 113, 114, 115 и 120 Закона о јавном информисању и медијима донео одлуку као у ставу првом и трећем изреке.

Супротно жалбеним наводима тужених правилно је првостепени суд одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете, определио износ новчане сатисфакције на основу одредбе члана 200 став 2 Закона о облигационим односима, према којој висину новчане накнаде нематеријалне штете суд утврђује оценом значаја повређеног добра и циља накнаде, пажећи притом да се накнадом не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, где је приликом одмеравања висине накнаде, суд имао у виду, имајући у виду тежину и значај објављених информација, односно укупну садржину и контекст у коме се тужилац појављује у спорном тексту, те друштвени и професионални положај тужиоца, објективне и субјективне последице настале објављивањем наведених информација, те је и по оцени Апелационог суда првостепени суд правилно тужиоцу досудио новчану накнаду у износу од 150.000,00 динара са траженом каматом у смислу члана 277 ЗОО.

Са изложеног, Апелациони суд је у смислу одредбе чл.390 ЗПП одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

С обзиром на исход овог спора, Апелациони суд је одбио захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка, имајући у виду да нису успели са жалбом, па је у смислу члана 165 став 1 ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа-судија
Весна Карацић Ристић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић